

spočívá v ničem jiném než v generalizacích z minulých pozorování. Ale rozhodně z něj nevyplývá, že indukce je nebo by mohla být nadbytečná.“ (/5/, s. 73) Bylo by možno pokračovat uváděním a komentováním názorů dalších autorů, avšak stěží bychom v nich našli myšlenky radikálně odlišné od těch, které jsme zde uvedli jako závěr k diskusi o třetí části první knihy *Treatise* a odpovídajících kapitolách v *Enquiry*.

SKEPTICKÉ PREMISY

Čtvrtá část první knihy *Treatise* obsahuje sedm oddílů a je nazvána O skeptických a jiných filosofických systémech. V prvním oddílu - O skepsi vzhledem k rozumu - Hume tvrdí, že každý usuzovací akt rozumu je poznamenán možností omylu, takže každý nový následující krok pouze zmenšuje naše vědění - původní průkaznou jistotu -, jež takto degeneruje ve stále menší pravděpodobnost. Pravděpodobnostní usuzování má tedy sebezničující charakter. Oslabuje prvotní evidenci postupně a stále „dál *in infinitum*“, až nakonec z původní pravděpodobnosti nezbude nic, jakkoli byla podle našich předpokladů vysoká“. (/77/, s. 182) Jelikož je tato skeptická argumentace v rozporu s logikou potvrzovací procedury, nevyznívá přesvědčivě ani další výklad - jak je možné, že si víra přece jen zachovává svou úroveň a není zcela podkopána. Nakonec se Hume spokojuje se závěrem, že žádný filosof nemůže trvale zastávat skeptickou pozici a že „příroda včas rozruší moc veškeré skeptické argumentace“. (/77/, s. 187)

J. Passmore soudí, že Hume v této kapitole upadá do nejvyšší zářežících rozporů, neboť přestože mezi věděním a pravděpodobností je jasný rozdíl, rozpouští se mu posléze veškeré vědění v pravděpodobnost (viz /137/, s. 133). R. De Witt se zaměřuje na Humovo tvrzení, že nic konečného nemůže odolávat úbytku opakovanému *in infinitum*,

